

การเดินทางของภาคการเงินไทย: สู่เป้าหมายความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

จุฬารัตน์ เหลืองประสิทธิ์
และทีมการธนาคารเพื่อความยั่งยืน
ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน

กระแสสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและภัยธรรมชาติได้สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจไทยและความเป็นอยู่ของประชาชนรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ อาทิ ภาวะน้ำท่วมเฉียบพลันจากพายุ "มู่หลาน" โดยเฉพาะอำเภอแม่สาย จ.เชียงราย ทำให้ภาคธุรกิจ และพื้นที่การเกษตร เสียหายเป็นวงกว้าง

ข้อมูลดัชนีความเสี่ยง Global Climate Risk Index ในปีที่แล้ว ระบุว่า **ไทยติดอันดับ 9 ของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** และผลงานวิจัยของ Swiss re Institute รายงานว่า **หากไทยยังนิ่งเฉยไม่เร่งปรับตัวเพื่อรับมือกับปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ในอีก 28 ปีข้างหน้าเราจะต้องสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจ หรือ GDP กว่า 43%** ขณะที่ภาคธุรกิจบ้านเราก็ได้รับแรงกดดันจากมาตรการด้านการค้าระหว่างประเทศ ที่นับวันดูจะเพิ่มความเข้มงวดมากขึ้นในประเด็นสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดเล็กให้ต้องปรับตัวตามให้ทันเพื่อสร้างโอกาสและลดอุปสรรคไม่ให้ตกขบวน

การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความท้าทายในเรื่องสิ่งแวดล้อมถือเป็นเรื่องใกล้ตัวของพวกเราทุกคนและทุกภาคส่วนที่ต้องร่วมมือกัน เพื่อขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจไทยเดินหน้าไปอย่างราบรื่นไม่สะดุดกลางคัน เปรียบได้กับการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางของผู้โดยสารทั้งภาคธุรกิจและประชาชน จำเป็นต้องมีรถโดยสารที่มีสมรรถนะดีที่จะนำพาไป บนถนนที่มีโครงสร้างแข็งแรงรองรับแรงกระแทกและลมพายุที่พัดเข้ามา

ถนนที่มีฐานรากมั่นคงเกิดขึ้นได้จาก ภาครัฐ ที่ต้องลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และมีป้ายบอกทิศทางเดินไปข้างหน้าที่ถูกต้องชัดเจน ตอบโจทย์ความพร้อมที่แตกต่างของแต่ละกลุ่มธุรกิจ ขณะที่รถโดยสาร หรือ ภาคการเงิน เช่น กลุ่มธนาคาร จะมีบทบาทสำคัญในการ จัดสรรเม็ดเงินไปสู่ระบบเศรษฐกิจและส่งเสริมภาคธุรกิจไม่ว่าจะขนาดเล็ก กลาง หรือ ใหญ่ สามารถปรับตัวอยู่รอด และแข่งขันได้

เมื่อเร็ว ๆ นี้ แบงก์ชาติซึ่งเป็นหนึ่งในผู้กำกับดูแลภาคการเงิน ได้ออกมาสื่อสาร ทั้งทิศทางและเป้าหมายในการเดินไปข้างหน้าของภาคการเงิน โดยเน้นถึงจังหวะเวลาที่เหมาะสม และความเร็วในการดำเนินการที่ต้องไม่เร็วหรือช้าจนเกินไป ซึ่งเส้นทางเดินและจุดหมายปลายทาง ที่แบงก์ชาติได้ปักหมุดไว้มี 5 ทิศหลัก เพื่อมุ่งพัฒนาภาคการเงินสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. กลุ่มธนาคารมีมาตรฐานการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

แม้ว่าปัจจุบันแต่ละธนาคารได้นำประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมาผนวกในกระบวนการทำงานแล้ว แต่ทว่ายังมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ไม่ได้ทำพร้อมกันทั้งระบบ หากมีการยกระดับให้กลุ่มธนาคารนำปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปอยู่ในทุกกระบวนการทำธุรกิจโดยอยู่บนมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ ย่อมจะช่วยให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจและประชาชน โดย แบงก์ชาติจะออกแนวนโยบายการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นกรอบให้ภาคธนาคารใช้อ้างอิงเป็นแนวทางภายในเดือนกันยายนี้

2. มี Thailand Taxonomy เป็นมาตรฐานกลางเพื่อใช้กำหนดกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การสร้างความเข้าใจให้ตรงกันว่ากิจกรรมใดเป็นมิตรหรือไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมีหลักการให้ใช้อ้างอิงร่วมกันได้ แบงก์ชาติจึงได้ร่วมกับภาครัฐและเอกชน ศึกษาและเตรียมจัดทำ Thailand Taxonomy เพื่อใช้อ้างอิงและช่วยให้เกิดการจัดสรรเงินทุนไปยังกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น โดยเริ่มจากการจัดกลุ่มกิจกรรมในภาคพลังงานและภาคขนส่ง ซึ่งมีสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด

3. มีฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ ทุกคนเข้าถึงได้

ยุคนี้อะไร ๆ ก็ต้องพึ่งข้อมูล กล่าวได้ว่า ข้อมูล คือ กุญแจสำคัญที่ใช้เพื่อตัดสินใจลงทุน วิเคราะห์โอกาส ประเมินความเสี่ยง กำหนดกลยุทธ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ปลายปีนี้เป็นต้นไป แบงก์ชาติจะร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มธนาคาร ในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย ให้เป็นระบบ ครอบคลุมในทุกมิติ ซึ่งรวมถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่เปิดเผยจากภาคธนาคาร โดยจะเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนใช้ประโยชน์อย่างเพียงพอเหมาะสม

4. มีมาตรการจูงใจเพื่อช่วยเหลือให้ธุรกิจปรับตัวได้ โดยเฉพาะมาตรการระยะสั้น

สิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับภาคธุรกิจในการปรับตัวให้เข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ก็คือ เงินทุน โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจ SMEs ที่กำลังฟื้นตัวจากสถานการณ์โควิด จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐค่อนข้างมาก การมีเครื่องมือและความช่วยเหลือมาช่วยลดต้นทุนในการปรับตัวจะเป็นฟันเฟืองสำคัญให้ธุรกิจก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงได้ ตัวอย่างเช่น สินเชื่อเพื่อการปรับตัวซึ่งแบงก์ชาตินำร่องออกมา ถือเป็นหนึ่งในมาตรการสนับสนุนด้วยต้นทุนดอกเบี้ยต่ำแก่ SMEs ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพธุรกิจโดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

5. บุคลากรทางการเงินมีความรู้รอบ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

แบงก์ชาติจะร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดหลักสูตรและ workshop เพื่อเสริมทักษะความรู้แก่กลุ่มคนทำงานในภาคการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดคำแนะนำไปยังภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs ได้อย่างตรงจุดและตอบโจทย์ต่อการปรับตัวสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทางดำเนินงานของ ธปท. และประโยชน์ที่จะได้รับ

**บริการและผลิตภัณฑ์
ทางการเงินด้านสิ่งแวดล้อม**
(Products and Services)

ภาคธุรกิจเข้าถึงบริการและผลิตภัณฑ์ได้เพียงพอต่อการปรับตัว
สถาบันการเงินได้รับความเชื่อมั่นจากลูกค้าและนักลงทุน

นิยามกิจกรรมสีเขียว
(Taxonomy)

ภาคธุรกิจวางแผนการปรับตัวสอดคล้องกับเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม
ภาคการเงินจัดสรรเงินทุนได้อย่างถูกต้อง

ฐานข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูล
(Data and Disclosure)

ทุกภาคส่วนเข้าถึงข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ
ในมิติต่าง ๆ

แรงจูงใจ
(Incentive)

ภาคธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs เข้าถึงเงินทุนด้วยต้นทุน
ที่เหมาะสมและปรับตัวได้ทันการณ์

**ความรู้ของบุคลากร
ในภาคการเงิน**
(Capacity Building)

ภาคธุรกิจได้รับคำแนะนำที่ตรงจุด
และตอบโจทย์

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ทุกภาคส่วน

เข้าใจและสามารถระบุกิจกรรม
สีเขียวได้มีมาตรฐานสอดคล้องกัน
และเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเพียงพอ

ภาครัฐ

สามารถดำเนินนโยบาย
ได้ตรงจุด และเชื่อมโยง
ทุกภาคส่วนได้ดีขึ้น โดยมี
Taxonomy และระบบ
ฐานข้อมูลช่วยสนับสนุน

สถาบันการเงิน

ได้รับความเชื่อมั่น มีผลิตภัณฑ์และบริการ
ที่ตอบโจทย์การปรับตัวของภาคธุรกิจ
ด้วยราคาที่เหมาะสมกับต้นทุนและความเสี่ยง

ธุรกิจขนาดใหญ่

แข่งขันได้ดีขึ้นด้วยธุรกิจที่อยู่ใน
ห่วงโซ่การผลิตสามารถปรับตัวได้
ตามมาตรฐาน

ธุรกิจ SME

เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อ
การปรับตัวด้วยต้นทุนที่ไม่เป็น
ภาระจนเกินไป สามารถอยู่รอด
ได้ในระบบเศรษฐกิจสีเขียว

ผู้บริโภค/นักลงทุน

มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่มีมาตรฐาน เพื่อใช้
ในการตัดสินใจลงทุนเลือกใช้บริการและ
ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม

หากภาคการเงินไทยขับเคลื่อนรถโดยสารที่มีลูกค้าทั้ง ธุรกิจรายใหญ่ รายเล็ก ประชาชนเดินทางไป
พร้อมกันตามเส้นทางหลักทั้ง 5 สายนี้ โดยมีจังหวะคันเร่งที่พอดี และมีโครงสร้างถนนคอนกรีตที่แข็งแรงทน
ต่อแรงกระแทกจากภาครัฐรองรับตั้งแต่แรก ไปจนสุดทาง ย่อมจะทำให้ทุก ๆ คนผ่านอุปสรรคจากพายุฝน
ระหว่างได้ และไปถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยและราบรื่น คือ การเห็นเศรษฐกิจและสังคมไทยที่
เติบโตได้อย่างยั่งยืน ติดตามรายละเอียดทิศทางการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนบทบาทของภาคการเงินได้ใน [ทิศ
ทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย | Financial Landscape
\(bot.or.th\)](https://www.bot.or.th) (เผยแพร่เมื่อ 23 ส.ค. 65)

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย